

בתחלה נוטל הגם ומשייר ציננים וניכר לקיעתו שמכין לגסים, אבל כשיצא ללקוט שנית כבר המשייר מועט וממילא כן מונחין מפוזרים, ומינכר שהוא פוסח על הדקין אף אם מלקט ציננים שאינו פוגע בציננים אלא בשמח מרובו ואז כבר נמלא דק שפוסח עליו ומינכר שפוסח על הדק אבל בלקיטת הראשונה כיב מולא שנים ושלוש בשמח קטן שאין דק ציננים, וזהו דמצינו לה לאיכסור.

והא דשריין במלקט הגם אפשר דאף דיש לו ניתוחא בחיקון בקרקע אבל בלא זה כיב מלקט בשביל העלים וכו' כהנאה באה לי בע"כ, ואע"כ דלענין שבת חייב בשביעית מותר וכמשי"כ לעיל סק"ד, ואפשר דדוקא בדלא חכמה לי השתא בחיקון בקרקע, מיכא בשבת ק"ג אי משמע דכל דאיכא חיקון מקרי חיקון אם בשבילים עושה.

וכן יש להסתפק בזה דמדל ציננים צמי"ד, ובמחצית בגפנים צמי"ו, וכולכו איירי בנריך לעלים וכמו שפי' הר"מ וכמשי"כ בחו"ע שזו גם דעת ר"ש וברע"כ, אי שרי אף באיכא ניתוחא, וזה דאמר צירי וצמי"ד דיון סוכרין כ"ו אי כלל יודע אם לעקל כ"י כיונו לאפוקי אם בלבו ציננים עיקר ולעקל עפל.

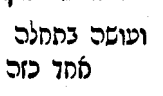
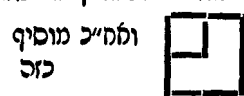
ומ"מ אם לא חכמה לי עכשיו בחיקון בשדה ודאי שרי, ובדעתן צמל, ובמחצית רע"א קולץ כדרכו כ"י וכדאמר צירי וצמי"ד כלל יודע משמע שבעצורה כדרכה, ויש לעי' הלא בנחלת שקמה חק אין קולץ אע"כ דמכין לעלים, ואפשר דהתם כדמפרש ר"י דגומס עס הארץ דאם משייר מינכר מלחא שהוא לעצודת האילן דלעלים עפי נחא לגומס עס הארץ אבל בגפנים וקנים דעצודתן שלא לשיר פליג ר"ע אריכ"ג דא"ל לשיר עפח, ולפי' נראה דאף בשל אחרים אין קולץ כדרך עצודתה.

ויש לתמוך במשי"כ ח"י סוכרין כ"ו אי דלא הותר לעקל אלא באופן שקשה לה, דלי"מ כן כלל וכמשי"כ לעיל, וזה דאמר צ"כ פי' צ' דעצודין מה דודאי קשה לה כיונו משום דכל שפורש מלקטן עד הארץ עצודתו מוכחא עליו דעושה לעצודת האילן וזהו יחסא דצמי"ד לעשות מידי דודאי קשה לה דא"כ נראה שמקפיד לקיומא והם עול למקללה כולה, ורש"ש ז"ל פי' משום דספיקא דאורייתא היא, וקשה הא חולדות דרבנן, ואף לדעת הר"מ דכל אילנות אסורי צינור מ"מ נראה דקליטת נחלת שקמה חולדה, ועוד דבאינו מחכין אלא לעלים מותר מ"מ נמש"כ לעיל. ובתרי סוכרין שם כתבו דעצוד לי בנחותו ענין דודאי קשה לי דליכא לחייבו משום מועט כדאמרין גבי שבת דשאינו גבי שבת כ"י ובמחצית הקשה מי דחקס לחלק [ומה שפי' מהרש"א תמוכ] ונראה דודאי אי אפשר לפרש דכסה באופן שאינו מועיל דא"כ למח אחר כלל יודע כ"י ועוד צמי"ד פליג ריכ"ג ור"ע פ"ד מ"ו, אלא כונתם שכל צינור לריך דקדוק וחכמה וברכב מומין יש באילנות שגורמין גרעון בגידולן וצפירותיהן וכל צינור שאינו על ד' דקדוק עושה גרעון בפירות, ובשבת חשיב צינור דסוף סוף בצמירה כועיל כלל צינור אף שלא דקדק כהוגן, אבל לענין שביעית כיון דאין עושין כן והוא נחכין לעלים שרי אבל אם נחכין לצינור אסור וכיונו דאמר כלל יודע כ"י, ודאחאן עולא מבורר דצמריהם כמשי"כ דשביעית כל שמכין לעלים שרי אלא שאם יש צמשיין דקדוק של צינור אסור, וכמו בנחלת שקמה, ולפי' י"ל דהא דאמר ר"ע פ"ד מ"ו קולץ כדרכו בקדום כ"י לא בא לאפוקי אלא מריכ"ג דמלריך לשיר עפח אבל מ"מ אסור לדקדק כדרך הצומחין וכדרכו כיונו כדרכו בשעה שקולץ לעלים.

עו' והנה למדנו לפי' דבמקום שיש שינוי בעיקר בעצודה צין עושה לנורך העלים לעושה לנורך האילן אז אין חילוק צין עושה בשל צין עושה בשל אחרים כגון קולץ בנחלת השקמה דגומס עס הארץ מותר אף בשל, ובמגזיב מן הארץ אסור אף בשל אחרים, וכן מחצית הגפן כשינכר שאינו מדקדק מותר אף בשל וכשמדקדק אסור אף בשל אחרים, וריכ"ג חשיב לי מדקדק כיון שאינו קולץ האילן דרך השתחא ומלריכו להניח עפח, [מיכא] בקנים י"ע מחלוקתן ועי' לקי] ובמקום שאין שינוי בעצודה כמו מסהל

או לוחות עץ צדיר כדי שלא יצלב בשביעית, ונראה דאע"כ דניחא לי בזיבול שהוא מ"מ כיון דעיקרו להעמיד האלן מותר, שאין העמדת האלן עבודה ממש, וזה דאמר צירי כיון מתי הרוואה להעמיד. אלא בתוך שדכו, בא להקן לי המשנה דמשמע שאין מילפין לי חיד לדייר, ואין ענינו כן אלא דמותר להעמיד האלן אף שיש צד משום דיור ע"כ, ואם באמת צוהר מקום השדה כדי לדייר אסור כמשי"כ ברע"כ ואף אם יעשה אח"כ אשפתות אסור דמ"מ כל שהצלב שוכה הוא מצלב את הקרקע, אלא באין לו מקום אחר נוח כזה איירי, וכנה גדרו חכמים צד שאין עושה צפסם אחת יותר מצי"ס, ואם יש לו אלא ברב ע"כ עושה להן סכר במקום שאינו עומד לזריעה או יעשה רפס כסכר ואף אם יכ"י לו הפסד בדבר משמע דלא התירו, ויש לו רשות לעשות עוד סכר ולהעציר האלן אל השני, ואיירי שרצונו צד משום עושה האלן אבל אם מכין כדי לדייר עוד צ"ס אסור, ואינו רשאי להעמיד האלן בשניכר צד אחת, וחייב לעשות אשפתות מצלב שסכר הראשון, ולא נתפרש כמה זמן יש לו עד להוציא הצלב לאשפתות, ואם עבר כבר שביעית והצלב בסכר נראה דמותר לחרוש ולזרוע עליו, ואם נתמלא השני מעציר האלן לראשון, עוד החמירו שאין עושה השני אלא סמוך לראשון, ויכ"י רוח אחת של שני שוכ לראשון כדי שיתאחדו כסכר אחד מרובע, ואינו רשאי לעשות אחד של ק' על י' ואחד ר' על כ"י וכיו"כ, ולא נתפרש אם יש לאחד שדות במקומות הרבה אי עושה בכל שדה ושדה.

ורשבי"ג סבר דהתירו לו דיור ח' סאין, ר"ל כשעשה סכר השני ונתמלא צב ונריך להוציא לאנו ועדיין לא הספיק להוציא הצלב מסכר הראשון לא מנעו חכמים לעשות שלישי ורביעי ופי' הר"מ דרשבי"ג ח' סאין חוץ מן הראשון קאמר, שכל הראשון רשאי להוסיף מכל נד, אבל מ"ל הר"ש משמע דרשבי"ג

ואח"כ מוסיף
כזה

אחד כזה

וכן שלישי ורביעי.

והא דחנן ומוציא מן הסכר ונותן לתוך שדכו פי' הר"מ פ"ב כ"ד שהוא רשות ולפי' רשאי לחרוש עס הצלב צמי"ש, אבל דעת הר"ש ובר"א שם שהוא חובה, וכמשי"כ הר"ש לא שיעשה להניחה כן כ"י [ומשי"כ ר"ש] ואשמעין מתי דשרי לדייר בית ד' סאין קדם שיעשה ממנו אשפתות כ"י תרתי קאמר דמותר ד' סאין ומותר קדם שיעשה ממנו אשפתות אבל עפי לא אף לאחר שיעשה אשפתות ואפשר דכונת ר"ש דכל שהוציא לאשפתות בעל אותו דיר לגמרי ומותר לעשות חדש במקום שירצה].

והא דחנן פ"ד מ"ב שד"ייר בשביעית לא חזר צמי"ש, כיונו שהעמיד האלן בשדה כדי לדייר או שעשה יותר מצי"ס צ"א, או שמלא כל שדכו ולא שיר מקצת, או שלא הוציא לעשות אשפתות לפר"ש, וכל שער על דרך הביתר כ"י כמחצית באיסור וקנסוהו, וכ"כ צ"ל הר"ש ובר"א פ"ד מ"ב.

יד) פ"ד מ"א את הגם הגם, ביתר זה הוא אף באצנים פחותות מאצני כהן, ואף שנוטל בנוגעות בארץ, מ"מ כיון שמדקדק ליעול הגסים ואינו נוטל הדקים עצודתו משידה עליו דלנורך עלים הוא נוטל וכדאמר מ"ק י' צ' שקיל דרבי ושציק זוער אדעתא לזיני, ואיירי שצמח לריך לעלים אבל אם עושה לתקן בקרקע אסור וכדאמר צירי כלל יודע אם לעקל.

יד) מהו שיחזור וילקט מן הגסים שדקים, לכאורה אין שיטור לגסה אלא כל דציק זוער מותר, וא"כ לעולם מלקט כל השדה, ונראה דנשטע לקיעתו לריך שיכא ניכר שפוסח על הדקין, ולפיכך לריך לשיר מדה ציננית בתחלה וליטול בסין שאם יניח דק שדק ע"כ כן מיעוט ע"פ השדה שהרי אין שנים שוין בצמחם וע"כ כל שפוחת את המדח הוא מוסיף ליעול וכמשייר מתמעט, וע"כ שיכא שמה שלא ימלא ציננים מן המשייר זה אסור וכלכך